

Workshop 9. Ontwikkeling van academische opleidingsscholen in scenario's (ronde 1)

Workshopleider: Jos Hulsker - Lid kernstaf Ons Middelbaar Onderwijs (OMO)

De workshop van Jos Hulsker ging over strategische keuzes in de samenwerking tussen lerarenopleidingen en scholen. Hierbij ging het niet over wat goed is of wat fout, maar over bewustwording.

Leren doen we samen! Samen is wel een complex begrip binnen samenwerkingsvormen. Er is een complex netwerk van scholen en opleidingen. Positief is dat het enthousiasme overheerst: er stopt niemand mee, maar er zijn nog veel vragen en onzekere posities.

Jos Hulsker onderscheidt drie hoofdvormen van samenwerking tussen lerarenopleidingen en scholen, ook wel scenario's van academische opleidingsscholen (AOS) genoemd:

- Scenario A: schoolgebonden werkplekleren. Dit scenario staat voor de school als professionele leerwerkplek binnen het samenwerkingsverband. De school is binnen de AOS een opleidingsschool die de stage en flankerende ondersteuning vormgeeft als werkplekleren met leerwerktaken.
- Scenario B: school- en instituutsgebonden opleiden. Dit scenario staat voor de school als professionele opleidingspartner binnen het samenwerkingsverband. Opleiden in school en opleiding wordt opgevat als een volledig en integraal opleidingstraject.
- Scenario C: interinstitutioneel professionaliseren. Dit scenario staat voor de school en de lerarenopleiding als gezamenlijk kenniscentrum.

Elk scenario kan vanuit vier perspectieven worden beschreven:

- Perspectief 1: de maatschappelijke opdracht van een academische opleidingsschool: het onderwijs aan leerlingen
- Perspectief 2: het opleiden en professionaliseren van studenten
- Perspectief 3: het onderzoek van studenten en docenten
- Perspectief 4: de organisatievormen van scholen en lerarenopleidingen

De vier perspectieven zijn concreet gemaakt aan de hand van een set indicatoren, zoals bijvoorbeeld didactiek, onderzoekshouding, kennisdeling en feedback voor perspectief 1.

De scenario's, perspectieven met indicatoren leveren een model op waar vanuit een academische opleidingsschool kan worden geanalyseerd. De analyse levert een bijdrage aan inzichten om positie te bepalen, binnen een bepaald type scenario naar een zo hoog mogelijke kwaliteit te streven of biedt richtpunten om naar een ander scenario door te groeien.

Perspectief 1 Maatschappelijke opdracht	Scenario A Schoolgebonden werkplekleren	Scenario B School- en instituutsgebonden opleiden	Scenario C Interinstitutioneel professionaliseren
1 Didactiek			

2	Onderzoekshouding			
3	Kennisdeling			
4	Feedback			
Perspectief 2 Onderwijs voor opleiden en professionalisering				
1	School en instituut			
2	Werkplekleren			
3	Maatwerk			
4	Opleidingsplan			
5	Verantwoordelijkheid			
6	(School)opleiders			
Perspectief 3 Onderzoek				
1	Onderzoek			
2	Opbrengsten			
3	Begeleiding en beoordeling			
4	Onderzoeksagenda			
5	Professionalisering			
Perspectief 4 Organisatieperspectief				
1	Partnerschap			
2	AOS's onderling			
3	Opleidingscriterium			

Tijdens de workshop is aan iedere groep een gedeeltelijk ingevuld model uitgereikt met als opdracht om de lege velden in te vullen. Het doel van de opdracht was om beeld te krijgen bij de verschillende scenario's.

Om in de praktijk het gesprek tussen de verschillende partners te stimuleren en meer evenwicht in het scenario te krijgen, heeft Jos Hulsker samen met anderen de samenwerking in een opleidingsschool beschouwd als een spel waarop de speltheorie van Nash van toepassing is. Zij hebben een set kaarten ontwikkeld waarbij iedere kaart voor een speelveld (bijvoorbeeld werkplekleren) staat.

Het evenwicht uit de speltheorie is te gebruiken als verschillende mensen of instellingen beslissingen maken op hetzelfde tijdstip, en als de uitkomsten afhankelijk van de beslissingen van de ander is. Zo kan men voorspellen wat de ander gaat doen. Het idee van Nash is dat we moeten afvragen wat elke speler gaat doen, de beslissingen van de anderen in het achterhoofd houdend.

Het spel van de scenario's kan je alleen spelen als je je kaarten op tafel legt, als je je zorgpunten bespreekt. Je kunt het spel van de academie scholen alleen maar winnen, als je alle twee wint. De belangen worden beter gehaald als je samenwerkt. Dit is het uitgangspunt van de speltheorie.

Jos Hulsker onderstreept dat het niet uitmaakt welk scenario je kiest, maar het model en het spel helpt je om te ontwikkelen, om grip te krijgen op wat niet goed gaat.

Aan het einde van de workshop reikt Jos Hulsker aan iedere deelnemer een volledig uitgewerkt model uit.

Voor meer informatie: www.script-onderzoek.nl